



**CHÀO MỪNG CÁC EM ĐẾN VỚI  
BUỔI HỌC NGÀY HÔM NAY!**

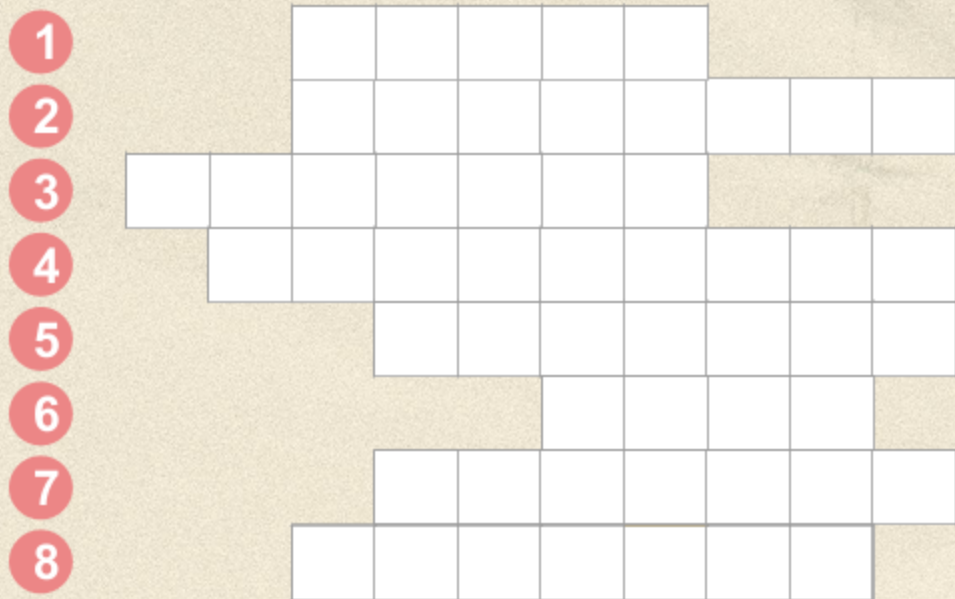


# KHỞI ĐỘNG

## *Luật chơi:*

### Trò chơi Ô CHỮ BÍ MẬT

- Có 8 từ hàng ngang tương ứng với 8 câu hỏi gợi ý bất kỳ.
- Dựa vào gợi ý và tìm từ hàng ngang tương ứng với số ô chữ của mỗi hàng.
- Ai tìm được ô chữ hàng dọc nhanh, chính xác nhất sẽ giành chiến thắng.
- Có thể lựa chọn thứ tự câu hỏi bất kì.



**Ô chữ hàng dọc:** Tôn giáo của Ấn Độ, có ảnh hưởng sâu sắc đến khu vực Đông Á..

**NỘI DUNG THỰC HÀNH**  
**CHỦ ĐỀ 3: MỘT SỐ NỀN**  
**VĂN MINH THẾ GIỚI THỜI**  
**KÌ CỔ - TRUNG ĐẠI**





## Nhiệm vụ 1

Lập bảng những thành tựu văn minh tiêu biểu của một số nền văn minh phương Đông thời kì cổ - trung đại





# HOẠT ĐỘNG NHÓM

Lập bảng những thành  
tựu văn minh tiêu biểu của  
một số nền văn minh  
phương Đông thời kì cổ -  
trung đại



| Nội dung                | Văn minh Ai Cập<br>cổ đại | Văn minh Trung Hoa<br>cổ - trung đại | Văn minh Ấn Độ<br>cổ - trung đại |
|-------------------------|---------------------------|--------------------------------------|----------------------------------|
| Tín ngưỡng,<br>tôn giáo |                           |                                      |                                  |
| Chữ viết                |                           |                                      |                                  |
| Văn học                 |                           |                                      |                                  |
| Toán học                |                           |                                      |                                  |
| Khoa học                |                           |                                      |                                  |
| Nghệ thuật              |                           |                                      |                                  |



# Tín ngưỡng, tôn giáo

## Văn minh Ai Cập cổ đại:

Người Ai Cập sùng bái tự nhiên, thờ nhiều thần linh, tin vào sự bất tử của linh hồn.





□ Các vị thần động vật trong tôn giáo Ấn Độ



## Văn minh Trung Hoa cổ - trung đại



### Nho giáo

Giữ vai trò quan trọng

Người đầu tiên khởi xướng:  
Khổng Tử

Là công cụ phục vụ nhà nước, là hệ tư tưởng của chế độ quân chủ, ảnh hưởng tới nhiều nước khác

### Đạo giáo

Là một trong những tôn giáo lớn của Trung Hoa

Thờ “Đạo” và tôn Lão Tử  
(Thái Thượng Lão Quân)  
làm giáo chủ

### Phật giáo

Phát triển, nhiều chùa lớn được xây dựng

Nhà sư Trung Hoa tìm đường sang Ấn Độ tìm hiểu giáo lí Phật giáo

Nhà sư Ấn Độ đến Trung Hoa truyền đạo



□ Khổng Tử



□ Lão Tử





□ Linh An tự - ngôi chùa cổ nhất thế giới

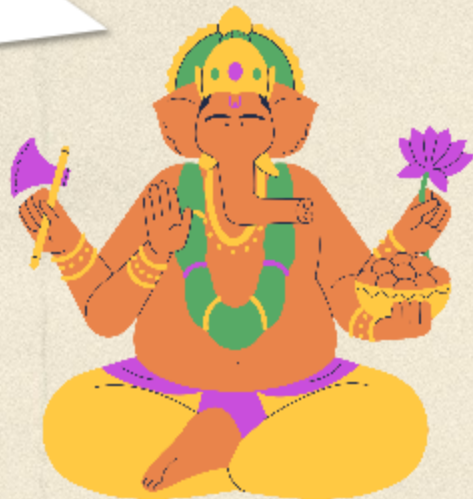


# Tín ngưỡng, tôn giáo



## Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại:

- Là nơi ra đời nhiều tôn giáo lớn: Hin-du giáo, Phật giáo, nơi du nhập và phát triển của Hồi giáo,...
- Phật giáo được truyền bá mạnh mẽ.



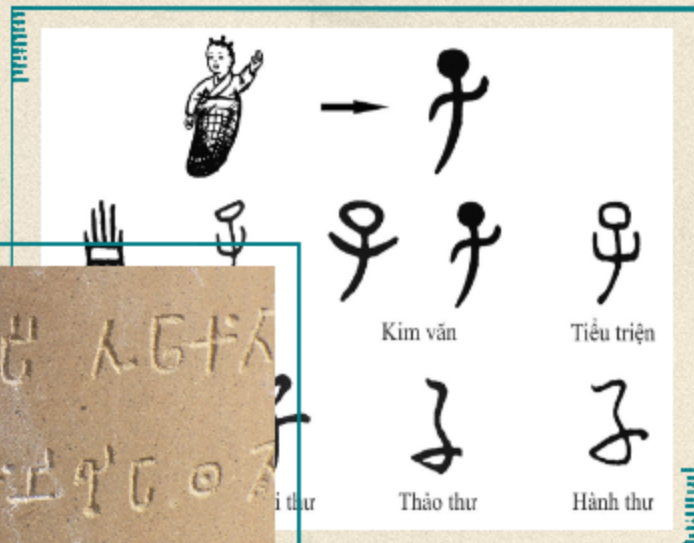
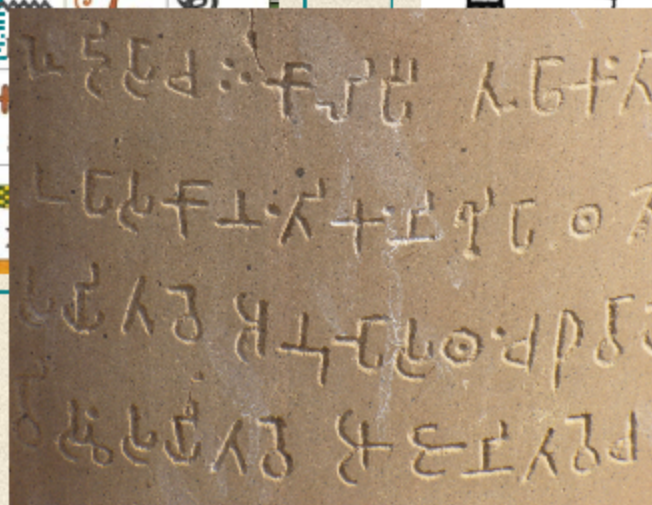


☐ Đền Mặt Trời



☐ Nhà thờ Hồi giáo Jamia

| Nội dung | Văn minh Ai Cập cổ đại                                                                                                                                               | Văn minh Trung Hoa cổ - trung đại                                                                                                                                                                                                                                          | Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại                                                                                                                                                                                                |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Chữ viết | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Viết chữ tượng hình mô phỏng vật thật để nói lên suy nghĩ.</li> <li>- Viết trên giấy Pa-pi-rút hoặc khắc lên đá.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sáng tạo chữ viết từ thời nhà Thương với nhiều loại hình khác nhau: Giáp cốt văn, Kim văn, Tiểu triện, Lệ thư, Khải thư, Hành thư,...</li> <li>- Ảnh hưởng đến chữ viết của nhiều nước lân cận: Nhật Bản, Việt Nam,...</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Cư dân sớm sáng tạo ra chữ viết, điển hình là chữ Bra-mi, chữ San-krit (Phạn).</li> <li>- Ảnh hưởng đến chữ viết của nhiều quốc gia khác: Thái Lan, Lào, Cam-pu-chia,...</li> </ul> |



| Nội dung | Văn minh Ai Cập cổ đại                                                                                                                                                                                         | Văn minh Trung Hoa cổ - trung đại                                                                                                                                                                                                                                                                       | Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại                                                                                                                                             |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Chữ viết | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Có sự thống nhất về ngôn ngữ, đa dạng về chữ viết.</li> <li>- Gắn liền với đời sống xã hội và hệ tư tưởng của xã hội, chịu ảnh hưởng chủ yếu của tôn giáo.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Thơ Đường: phản ánh toàn diện bộ mặt xã hội, đạt đến đỉnh cao với các nhà thơ tiêu biểu: Lý Bạch, Đỗ Phủ,...</li> <li>- Tiểu thuyết chương hồi đặc biệt phát triển dưới thời Minh, Thanh, tiêu biểu: <i>Tam quốc diễn nghĩa</i> (La Quán Trung),...</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Đạt được nhiều thành tựu lớn, tiêu biểu là kinh Vệ-đa, sử thi (Ma-ha-bha-ra-ta và Ra-ma-y-a-na), kịch (Sơ-cun-tơ-la).</li> </ul> |





सैरंधी कीचक नीमसेन

□ Sử thi Ma-ha-bha-ra-ta

□ Tranh minh hoạ sử thi  
Ra-ma-y-a-na



# Toán học



## Văn minh Ai Cập cổ đại:

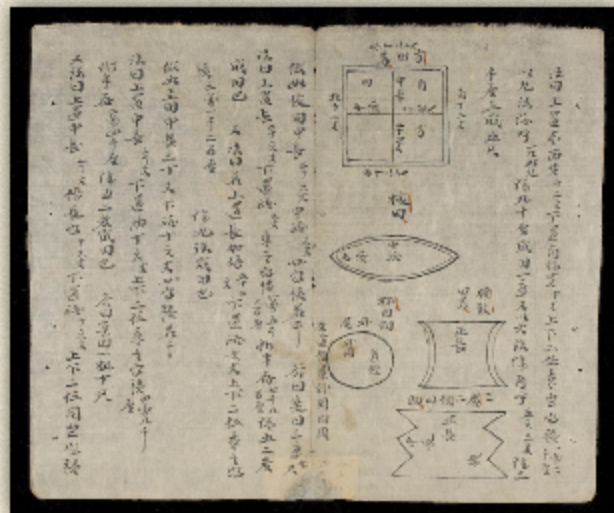
- Nghĩ ra phép đếm đến 10.
- Giỏi về hình học, tính được số Pi bằng 3,16 và biết đo đạc ruộng đất.



# Toán học

## Văn minh Trung Quốc cổ - trung đại:

- Các phương pháp tính diện tích, khối lượng.
- Tính số Pi đến 7 chữ số thập phân,...



# Toán học



## Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại:

- Sáng tạo ra hệ thống chữ số tự nhiên, trong đó đóng góp lớn nhất là số 0.



## Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại:

- Tính được căn bậc 2 và căn bậc 3, biết về quan hệ giữa ba cạnh trong một tam giác.

| Nội dung | Văn minh Ai Cập cổ đại                                                                                                                                                                | Văn minh Trung Hoa cổ - trung đại                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại                                                                                                                                                 |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Khoa học | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Thiên văn học, lịch pháp: ra đời do nhu cầu sản xuất nông nghiệp, tính thời gian vụ mùa,...</li> <li>- Y học: chữa bệnh, ướp xác.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kỹ thuật: <ul style="list-style-type: none"> <li>+ In và làm giấy: có vai trò lớn trong văn học, phổ biến tri thức và phát triển văn hoá.</li> <li>+ Thuốc súng: ảnh hưởng lớn đến kỹ thuật quân sự.</li> <li>+ La bàn: tác động trong lĩnh vực hàng hải, mở ra khả năng tìm kiếm thị trường mới, mở đường cho sự xâm nhập - xâm lược của chủ nghĩa thực dân.</li> </ul> </li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Y học Ấn Độ: để lại hai cuốn sách “<i>Y học toát yếu</i>” và “<i>Luận khảo về trị liệu</i>” có giá trị đến thời hiện đại.</li> </ul> |

| Nội dung | Văn minh Ai Cập cổ đại                                                                                                                                                                | Văn minh Trung Hoa cổ - trung đại                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại                                                                                                                                                 |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Khoa học | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Thiên văn học, lịch pháp: ra đời do nhu cầu sản xuất nông nghiệp, tính thời gian vụ mùa,...</li> <li>- Y học: chữa bệnh, ướp xác.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Thiên văn học: <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Là những người đầu tiên ghi chép về nhật thực, nguyệt thực.</li> <li>+ Đặt ra lịch để phục vụ sản xuất.</li> </ul> </li> <li>- Y - dược học: chuẩn đoán, lí giải và chữa trị các bệnh bằng nhiều phương pháp.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Y học Ấn Độ: để lại hai cuốn sách “<i>Y học toát yếu</i>” và “<i>Luận khảo về trị liệu</i>” có giá trị đến thời hiện đại.</li> </ul> |

# Nghệ thuật

## Văn minh Ai Cập cổ đại

- Xây dựng những công trình kiến trúc, điêu khắc đồ sộ: kim tự tháp, tượng Nhân sư,...

## Văn minh Trung Hoa cổ - trung đại

- Các công trình: Vạn Lí Trường Thành, Tử Cấm Thành,...

## Văn minh Ấn Độ cổ - trung đại

- Các công trình đền, chùa, tháp, tượng Phật,...
- Nghệ thuật thời trung đại nối tiếp nghệ thuật thời cổ đại, nhiều công trình kiến trúc điêu khắc được xây dựng (lăng Ta-giơ Ma-han, Pháo đài Đỏ, đền Kha-giu-ra-hô,...).







## Nhiệm vụ 2

Vẽ một công trình kiến trúc tiêu biểu của một trong số các nền văn minh phương Đông thời kì cổ trung – đại



# HOẠT ĐỘNG NHÓM

**Hoạt động cá nhân:** Vẽ một công trình kiến trúc tiêu biểu của một trong số các nền văn minh phương Đông thời kì cổ - trung đại.





## Nhiệm vụ 3

Lập bảng những thành tựu văn minh tiêu biểu của một số nền văn minh phương Tây thời cổ - trung đại



## HOẠT ĐỘNG NHÓM



Lập bảng những thành tựu văn minh tiêu biểu của một số nền văn minh phương Tây thời cổ - trung đại.

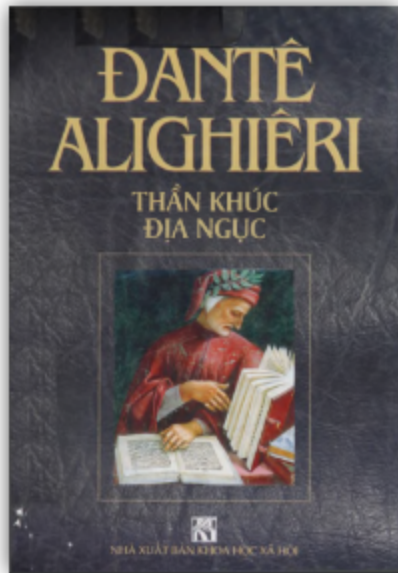


| Nội dung   | Văn minh Hy Lạp – La Mã | Văn minh thời Phục Hưng |
|------------|-------------------------|-------------------------|
| Tín ngưỡng |                         |                         |
| Chữ viết   |                         |                         |
| Văn học    |                         |                         |
| Toán học   |                         |                         |
| Khoa học   |                         |                         |
| Nghệ thuật |                         |                         |

| Nội dung   | Văn minh Hy Lạp – La Mã                                                                                                                                                                                                                             | Văn minh thời Phục Hưng                                                                                                                                                                                                                     |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tín ngưỡng | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Thiên Chúa giáo được lan toả mạnh mẽ và trở thành một trong những tôn giáo lớn trên thế giới.</li> </ul>                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Phê phán triết học duy tâm, lên án chế độ phong kiến, đề cao tri thức, lí trí của con người.</li> <li>- Đại diện: Mi-chen đơ Mông-ten-nhơ (Pháp), Ê-ra-xmơ (Hà Lan), La Ra-mê (Pháp)...</li> </ul> |
| Chữ viết   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sáng tạo ra hệ chữ cái A, B, C, kế thừa, phát triển thành chữ La-tinh → Nền tảng chữ viết hiện nay.</li> <li>- Chữ viết Hy Lạp và La Mã đơn giản, ngắn gọn, linh hoạt, mang tính khái quát hoá.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Có nhiều tác phẩm tiêu biểu: Thần khúc (A. Đan-tê), Đôn Ki-hô-tê (M. Xéc-van-téc),...</li> </ul>                                                                                                   |



□ Ảnh hưởng sâu rộng của Thiên Chúa giáo thời văn minh Hy Lạp – La Mã



☐ Thần khúc địa ngục (A. Đan-tê)



☐ Đôn Ki-hô-tê (M. Xéc-van-téc)

| Nội dung   | Văn minh Hy Lạp – La Mã                                                                                                                                                                              | Văn minh thời Phục Hưng                                                |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| Tín ngưỡng | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Phong phú, nhiều thể loại (sử thi, kịch, thần thoại,...), đạt nhiều thành tựu lớn.</li> <li>- Nổi bật là sử thi I-li-át và Ô-đi-xê của Hô-me.</li> </ul>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Có nhiều đóng góp.</li> </ul> |
| Chữ viết   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nhiều nhà khoa học tìm được những định lí, định đề, tiên đề khoa học: O-clít – nhà toán học lỗi lạc, người đã sáng tạo ra tiên đề mang tên mình.</li> </ul> |                                                                        |



# **Khoa học:** Văn minh Hy Lạp – La Mã cổ đại

**Triết học:** chia làm hai trường phái chính

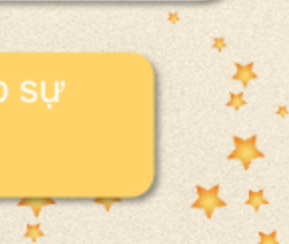
**Triết học duy vật**

- ✓ Gồm những đại diện tiêu biểu:  
Ta-lét, Hê-ra-clít,...

**Triết học duy tâm**

- ✓ Gồm những đại diện tiêu biểu:  
A-rit-xtốt, Xô-crát, Pờ-la-tông,...

**Lịch pháp và thiên văn học:** Cư dân biết làm lịch dựa theo sự chuyển động của Trái Đất quanh Mặt Trời





# **Khoa học:** Văn minh thời Phục Hưng

## Toán học, vật lí, y học

Thuyết hình học giải tích của R. Đê-các-tơ

Nghiên cứu về áp suất khí quyển của E. Tô-ri-xe-li

Thuật giải phẫu của Vê-da-lơ, sự tuần hoàn máu của Ha-vi,...

## Thiên văn học

N. Cô-péc-ních với thuyết Nhật tâm

G. Bru-nô phát triển thêm: Mặt Trời là trung tâm của Thái dương hệ

G. Ga-li-lê với thành tựu cải tiến kính thiên văn, cải tiến la bàn,...

## Kĩ thuật

Tiến bộ trong lĩnh vực dệt, khai khoáng, luyện kim, chế tạo vũ khí, hàng hải,...





□ Cô-pec-ních

□ Ga-li-lê



# ***Nghệ thuật:*** Văn minh Hy Lạp – La Mã cổ đại



- ❑ Nhiều công trình kiến trúc, điêu khắc tinh xảo:



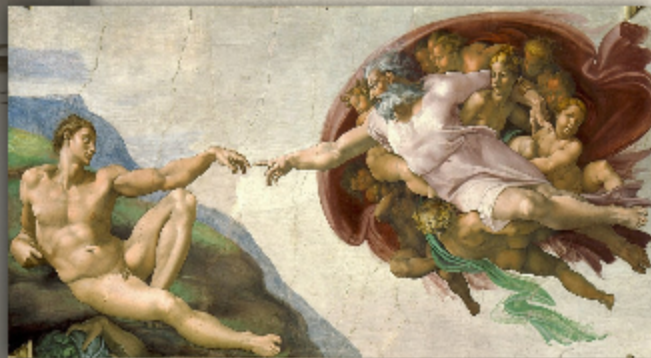
# ***Nghệ thuật:*** Văn minh thời Phục Hưng



❑ Tiêu biểu là các tác phẩm:



❑ Nàng Mô-na Li-sa



❑ Tượng Đa-vít và Sự sáng tạo của A-dam



## Nhiệm vụ 4

Tọa đàm chủ đề: *Dấu ấn văn minh phương Tây thời kì cổ trung – đại trong tiến trình lịch sử nhân loại*



Vận dụng kiến thức đã học, sưu tầm thông tin, tư liệu, hình ảnh về các thành tựu văn minh phương Tây thời kì cổ trung – đại để thực hiện tọa đàm chủ đề: *Dấu ấn văn minh phương Tây thời kì cổ trung – đại trong tiến trình lịch sử nhân loại.*





# HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

01

Ôn lại các kiến thức đã học trong Chủ đề 3

02

*Tìm hiểu trước Bài 8:  
Cách mạng công nghiệp  
thời kì cận đại*





---

**BÀI HỌC KẾT THÚC, HẸN  
GẶP LẠI CÁC EM!**

---

